

Mál- og avrikssáttmáli millum
Heilsumálaráðið
og
Deildina fyri Arbeiðs- og Almannaheilsu
fyrí 2015

Inngangur

Visjónin er, at Deildin fyri Arbeiðs- og Almannaheilsu skal vera ein kliniskur og epidemiologiskur førleikadepil innan umhvørvismedicin og fólkaheilsu. Harumframt at vera ein deild fyri gransking og menning í føroyska sjúkrahúsverkinum.

Fokusøki

Okkara fokusøki í 2015 verður sum undanfarin ár:

- at kanna einstaklingar, sum aðrir læknar, myndugleikar, fakfeløg v.m., senda til kanningar fyri samband millum arbeiðsumhvørvi og heilsu
- at kanna bólkar av arbeiðsfólki, har illgruni er um, at arbeiðsumhvørvið ávirkar heilsu teirra
- at veita Arbeiðseftirliti og Skipaeftirliti arbeiðsmedicinskan stuðul í teirra málsviðgerðum, íroknað upplæring av kommunulæknum til at kunna skriva heilsuprógv til sjófólk og kavara
- at gera metingar av arbeiðsførleikum fyri Almannastovuna
- at gera metingar av arbeiðsførleikum fyri Føroya Vanlukku tryggingarráð
- at gera kanningar fyri Fólkaheilsuráðið
- at gera vísindaligar kanningar av fólkaheilsuni og umhvørvisárinum á fólkaheilsuna í víðari merking
- at skriva og tala í miðlum til tess at stimbra fólkaheilsuna og betra um arbeiðsumhvørvið
- at skipa fyri og luttaka í vísindaligum ráðstevnum, bæði heima og úti í heimi
- at fáa til vega fígging til granskingarætlanir
- at vera ein depil fyri gransking og menning fyri alt heilsuverki
- at fyrireika skipan av fólkaheilsustovni

Mál og avrik í 2015

Øki	Evni	Endamál	Tiltøk
Sjúklingar	Kanning av sambandi millum arbeiðslív og heilsustøðu	Staðfesta orsök til sjúku og greiða sjúklinginum frá úrsliti og avleiðingunum	Siga eftirlitsmyndugleikum á sjógvi og landi frá hesum. Boða arbeiðsskaðatrygging og møguliga Almannastovuni frá tí staðfesta
Sjúklingar	Kanning av arbeiðsførleika	Finna út av hvat arbeiði sjúklingurin kann klára og taka støðu til møguligt avlamni	Siga arbeiðspláss ella myndugleika frá hesum
Tænasta til aðrar myndugleikar	Geva arbeiðsmedicinskar og serfrøðiligar metingar til Arbeiðseftirlit og Skipaeftirlit	At lýsa læknaliga partin av fyrisitingarmálum	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gera váðametingar av ymsum eksponeringum mótvegis einstaklingum og bólkum av arbeiðstakarum 2. Gera persóns-kanningar av einstaklingum og bólkum, sum fyrisitingarmyndugleikin ynskir serliga lýsing av

Undirvísing av læknum	Gera skeið til lóggylding av læknum sum sjóvinnulæknar og kavarylæknar	Gera læknarnar greiðar yvir krøvini í føroyskum kunngerðum viðvíkjandi heilsuni hjá sjófólki og krøv til kavarylæknar	Allir kommunulæknar og kommunulæknaavloysarar koma á deildina á skeið. Harumframt nakrir kommunulæknar, sum vilja verða kavarylæknar
Fólkaheilsukanningar	Leggja til rættis og gjøgnumføra kanningar, har einstaklingar luttaka	At staðfesta sambandið millum lívshátt, umhvørvi og heilsustøðu	Gera niðurstøður, sum kunnu nýtast í fólkaheilsuarbeidinum
Vísindaligar kanningar	Kohortukanningar	At fylgja heilsustøðuni og samanbera hana við áður innsavnað eksponeringsdata	At gera niðurstøður, sum heilsu myndugleikar heima og úti í heimi kunnu brúka í markvirðisásetingum
Samskipti	Kunna um vitan um heilsu og umhvørvi uttan úr heimi og heimanífrá til føroyska almenningin	At geva myndugleikum og einstaklingum neyðugu upplýsingarnar til tess at gera neyðugar broytingar í umhvørviskrøvum ella í einstaklingalívshátti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fyriskipa altjóða ráðstevnur 2. Fyriskipa ella luttaka í føroyskum ráðstevnum 3. Skriva greinar til bløð og tíðarrit 4. Geva viðmerkingar til miðlarnar, bæði heima og úti í heimi 5. Svára einstaklingum, sum eru í iva ella óttafullir um eitthvørt, sum hevur við trygd og trivna at gera

Peningaligt tilfeingi	Fígging av granskingarverkætlanum	Kohortukanningar eru serliga dýrur kanningarháttur, við tað, at fólk skulu flytast úr bygd og bý til kanningar í Sigmundargøtu. Hesi skulu hava kompensati3n fyri mista arbeiðsinntøku, og eisini er neyðugt, at fáa serfrøðingar uttan úr heimi, eins og kanningart3l eru fyri neyðini.	Tí er neyðugt at s3kja pening frá sterkum fíggjarkeldum sum: <ol style="list-style-type: none"> 1. EU 2. Miljøstyrelsen í Danmark 3. Det Strategiske Forskningsråd 4. National Institute of Health, umvegis Harvard School of Public Health 5. Granskingarráðnum 6. Privatari vinnu, so sum oljufeløgum
Gransking og Menning	Verkætlan um ílegugransking	Vera við til at fyrireika ílegugransking í Føroyum. Framhaldandi luttaka í arbeiðinum at menna granskingarsetrið í Føroyum.	Støðugt menningararbeiði innan tað epidemiologiska, starvsstovuliga, etiska og administrativa. Uppbygging av granskarasetrinum fer eisini komandi ár at hava brúk fyri hjálp og stuðli frá vísindaligu førleikunum her á deildini.
Bygnaður	Umskipan til Fólkaheilsustovn	Deildin fyri Arbeiðs- og Almannaheilsu og Fólkaheilsuráðið skulu umskipast til ein Fólkaheilsustovn	Luttaka í arbeiðinum at seta á stovn ein fólkaheilsustovn saman við Heilsumálaráðnum

Umsiting	<ol style="list-style-type: none"> 1. Umsiting av Landslæknahúsum 2. Fíggjarætlanir 3. Fíggjarstýring 4. Bókhald og roknskap 5. Innheiting av peningi frá avvarandi fíggjarkeldum 6. Skráseting av móttiknum posti í journalskipan 7. Brævaskifti 8. Málsviðgerð 9. Starvsfólkamál 10. Lønarviðurskifti 11. Skráseting av sjúklingaupplýsingum í Cosmic 	Vit eru ein eind, sum umsitingarliga ikki fær hjálp frá øðrum til at reka stovnin. Tó er deildin í Landsneti og Búskaparskipan Landsins	Vit gera tað, sum er neyðugt at tryggja viðlíkahald, og at krøv og lógir og kunngerðir viðvíkjandi virksemini hjá einum almennum stovni verða lúkað.
----------	--	---	--

Sáttmálaskeið

Hesin sáttmálin kemur í gildi 1. januar 2015 og er galdandi fyri alt árið 2015. Eftirmeting verður gjørd saman við aðalstjóranum í heilsumálum ímóti ársenda 2015.

Tórshavn, tann 11. mars 2015

Heilsumálaráðið

Deildin fyri Arbeiðs- og Almannaheilsu

Turið Arge, aðalstjóri

Pál Weihe, yvirlækni